

Interview met gasthoofdredacteur
Daaf de Kok

E/MVI of- wel gunnen op waarde

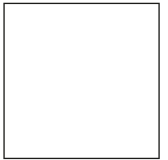

Met de wijziging van de aanbestedingswet per 1 juli 2016 krijgt iedere beheerder van de Openbare Verlichting te maken met E/MVI (Economisch Meest Voordelige Inschrijving). Een thema dat Daaf de Kok, voorzitter van het Netwerk Maatschappij OVLNL, ter harte gaat. □Binnen Netwerk Maatschappij OVLNL richten we ons met name op zaken waarvan we vinden dat ze nog te weinig aandacht krijgen. En dat is op dit moment E/MVI ofwel gunnen op waarde.□ Tijdens de succesvolle beurs Ruimte & Licht op 26 april in NBC Nieuwegein sprak hij over E/MVI in de wereld van OVL. Dit thema staat centraal in een van de twee specials in deze editie van het vakblad Ruimte en Licht. Daaf de Kok is gasthoofdredacteur van de special over E/MVI aanbesteden.

Daaf de Kok is voorzitter van het OVLNL Netwerk Maatschappij en van diverse Platforms Openbare Verlichting en OVLNL/IGOV Kenniscafés. Hij is directeur van Licht en Donker Advies, een bureau dat gespecialiseerd is in licht in de openbare ruimte en zich richt op visie- en beleidsvorming, burgerparticipatietrajecten, onderzoek en kennisdeling. De Kok is co-auteur van o.a. de CROW publicatie 'Licht en ruimte, openbare verlichting in de omgeving' en het 'Handboek Licht/Donker'.

Inhoud Special

- 26 Aanbesteden van een plek aan tafel**
Wel de lusten, niet de lasten van duurzaamheid bij aanbesteden
- 28 Expertpanel over E/MVI**
'Bij aanbestedingen gaat het al lang niet meer om de prijs alleen'
- 32 Welke gunningscriteria spelen een rol?**
Plussen en minnen van E/MVI

Hoewel hij al zo'n 15 jaar actief is in het vakgebied van de openbare verlichting en licht in de openbare ruimte kijkt hij nog steeds met frisse blik naar het vakgebied. "Het is een uitdaging om mezelf steeds weer nieuwe vragen en doelen te stellen, passend bij nieuwe ontwikkelingen." Een van zijn ijkpunten in de afgelopen jaren is de kwaliteit van de leefomgeving. "Die staat bij mij centraal. Het is goed dat er allerlei innovatieve technieken zijn want die bieden mooie kansen - maar uiteindelijk gaat het om de mensen en de omgeving waarin zij zich bevinden."

In een interview met Ruimte en Licht plaatst De Kok verlichting in een brede maatschappelijk-culturele context. "Verlichting is een prachtig woord met verschillende betekenissen. Verlichting in de vorm van licht, maar ook verlichting in relatie tot geloof (bevrijding, verlossing) of verlichting van pijn of lijden. De Verlichting is daarnaast een filosofische stroming in Europa die ruwweg samenviel met de 18e eeuw. Dat is lang geleden, maar juist ook de tijd dat de openbare verlichting in Nederland in gebruik werd genomen. De Verlichting gaat uit van de rede en stelt feiten centraal. De Verlichting ontstond als reactie op kerkelijke dogma's, op de monarchie, op bijgeloof. Voor mij is de Verlichting een bron van inspiratie, juist in deze tijd van grote veranderingen."

Het gaat om de mensen en de omgeving waarin zij zich bevinden.

Wat zijn de raakvlakken van de Verlichting en de huidige tijd?

"De komst van vele nieuwe technieken en de inbreng van verschillende vakdisciplines zorgen ervoor dat er momenteel veel in beweging is. Ook de rol van de burger wordt anders. Deze veranderingen zijn inspi-

rerend, maar leveren ook onzekerheid en chaos op. In zo'n situatie kan de gedachte aan de Verlichting behulpzaam zijn. Door te vertrouwen op de ratio, en de feiten voor zichzelf te laten spreken." Hij vervolgt: "Het gaat er niet alleen om de dingen goed te doen, maar juist ook om de goede dingen te doen. Om daar een richting in te vinden is kennisuitwisseling van het belang en het reflecteren op elkaars ervaringen. Van belang is ook het blijven zoeken naar en het scherp stellen van de invulling van openbare verlichting als maatschappelijk thema. En niet te vergeten - het blijven verzamelen van feiten voor de onderbouwing van de te kiezen richtingen."

Wat is de rol daarin van het Netwerk Maatschappij van OVLNL?

"Bij openbare verlichting gaat het om het vinden van de juiste balans tussen IQ (kennis, techniek), EQ (emotie, beleving), SQ (sociale aspecten) en MQ (maatschappelijke aspecten). Binnen het OVLNL Netwerk Maatschappij richten we ons op MQ. En dan met name op zaken waarvan we vinden dat ze nog te weinig aandacht krijgen. We zijn momenteel bezig met EMVI. Daarmee bedoelen we EMVI in de huidige betekenis, dus: gunnen op basis van de beste prijs-kwaliteitverhouding. Daarnaast richten we ons binnen het netwerk op onderwijs, onderzoek en op verschillende vormen van burgerparticipatie (1)."

Waarom is EMVI een van jullie thema's?

"EMVI biedt de mogelijkheid om aan maatschappelijke thema's invulling te geven en dit mee te nemen in de aanbesteding. In de nieuwe Aanbestedingswet (streefdatum 1 juli 2016) is opgenomen dat bij aanbesteding uitgegaan moet worden van aanbesteden op kwaliteit. Als dat niet lukt, is daarvoor een onderbouwing nodig. Bedrijven die gevraagd worden om in te schrijven op diensten of werken worden zo veel meer uitgedaagd. Enerzijds op doelen vanuit Maatschap-

pelijk Verantwoord Inkopen (MVI), anderzijds op doelen specifiek gericht op de kwaliteit van de openbare verlichting. Te denken valt onder meer aan terugdringing van de energiebehoefte (MVI) en aan terugdringing van het aantal storingen (kwaliteit OVL).¹

‘Uit een enquête van overheden in 2015 blijkt dat iets meer dan 50% van die overheden een aanbesteding heeft gedaan waarbij kwaliteit als gunningscriteria (EMVI) is meegenomen. Bij navraag komt er geen positief beeld naar voren.’

Wat wil je vanuit het Netwerk Maatschappij bereiken als het gaat om EMVI?

‘Uit een enquête van overheden in 2015 blijkt dat iets meer dan 50% van die overheden een aanbesteding heeft gedaan waarbij kwaliteit als gunningscriteria (EMVI) is meegenomen. Bij navraag komt er geen positief beeld naar voren. Op een of andere manier lukt het ons nog niet om EMVI goed in te zetten. Hier wil ik met het netwerk Maatschappij verandering in brengen. Aanbesteden op kwaliteit is belangrijk, zelfs noodzakelijk, voor het vakgebied OVL, maar ook voor de Nederlandse samenleving.’

Wat zijn de drempels bij aanbesteden met EMVI in de betekenis van beste prijs-kwaliteitsverhouding? Wat kost het en wat levert het op?

‘Bij aanbesteden op waarde is het essentieel dat je vooraf heel goed nadenkt over de gunningscriteria en ook over welke waarde je aan de gekozen criteria toekent. Als de opdracht gegund is, moet gecontroleerd worden of de uitvoerende partij doet wat er afgesproken is. Meningsverschillen kunnen – met name als gemaakte afspraken toch niet 100% helder blijken te zijn – leiden tot ingewikkelde procedures tussen opdrachtgever en opdrachtnemer. EMVI vereist daarvoor meer kennis en kunde en kost meer tijd (en dus geld). Daar staat tegenover dat er via EMVI veel winst te behalen is. Door te gunnen op waarde kunnen we komen tot betere openbare verlichting, betere service en een beter milieu.’

Naar een leidraad Inkoop

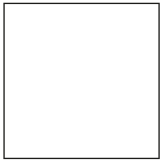
In lijn met EMVI initieert De Kok een leidraad Inkoop: ‘Het vakgebied OVL streeft naar maximale kwaliteit. Ook leeft de wens om duurzaamheid en andere maatschappelijke thema’s mee te nemen bij de aanbesteding. Het kan daarbij gaan om het inkopen van diensten (beheer en/of onderhoud) of van producten (armaturen en/of lichtmasten). Om de opdrachtgever meer houvast te geven, is het goed als er een leidraad Inkoop komt. Dat geeft handvatten om duurzamer en kwalitatief hoogwaardiger aan te besteden in relatie tot verlichting. Het creëert uniformiteit, objectiviteit, snelheid en eenduidigheid. En het kan de krachten bundelen van voorschrijver en uitvoerder om te komen tot milieu- en kwaliteitswinst in een verlichtingsproject. Een instrument specifiek gericht op verlichting, waarmee de opdrachtnemer in combinatie met zijn leveranciers zich op een innovatieve manier kan onderscheiden, vooral wanneer EMVI-criteria zijn opgesteld. Daar wil Daaf de Kok zich graag voor inzetten! Ik roep iedereen op om mee te doen.’

Aanmelden via: daaf@lichtendonkeradvies.nl

Noot

1. zie ovlnl.nl/netwerken/maatschappij.

Wat is je toekomstbeeld als het gaat om aanbestedingen?

Iedereen is zelf het wiel aan het uitvinden als het gaat om gunnen op waarde. Als de nieuwe Aanbestedingswet in werking treedt wordt dat nog sterker, verwacht ik. Het is daarom belangrijk om kennis en kracht te bundelen. Als we met elkaar instrumenten

gaan ontwikkelen, bijvoorbeeld een leidraad, deze gebruiken en vanuit de opgedane ervaringen verder verbeteren, dan kunnen er in een relatief korte tijd grote slagen gemaakt worden. Daar heeft iedereen baat bij. De overheid, het bedrijfsleven, het milieu en ook u en daar gaat het uiteindelijk om u de burger!

EMVI: beste prijs-kwaliteit-verhouding

In de Aanbestedingswet 2012 betekent EMVI: aanbesteden op basis van de beste prijs-kwaliteit-verhouding. In de nieuwe aanbestedingswet is EMVI een overkoepelende term en kan er op drie manieren invulling aan gegeven worden:

- ☐ Beste prijs-kwaliteitverhouding
- Laagste kosten op basis van kosteneffectiviteit
- ☐ Laagste prijs: alleen aanschafprijs product is bepalend

In deze special gaat het over aanbesteden op basis van de beste prijs-kwaliteitverhouding. Deze manier van gunnen kan een middel zijn om:

- ☐ Kwaliteit over de totale levenscyclus te waarderen
  - ✓ Productkwaliteit
  - ✓ Duurzaamheid
  - ✓ Comfort/aantrekkelijkheid
  - ✓ Service
- ☐ Invulling te geven aan MVI en MVO
- ☐ Innovatie te stimuleren
- ☐ Transparant aan te besteden

Vooraankondiging Kenniscaf 

IGOV/OVLNL nodigt overheden, marktpartijen, kennisinstututen van harte uit voor het kenniscaf  met als thema:

‘EMVI; Gunnen op waarde’ Donderdagmiddag 7 juli 2016

Deze special van Ruimte en Licht besteedt aandacht aan EMVI als onderdeel van het proces bij aanbestedingen. In het Kenniscaf  zal nader worden ingegaan op de kansen en (on)mogelijkheden van EMVI, de verschillende (maatschappelijke) criteria en hoe meerwaarde met EMVI is te behalen. Daarbij wordt ook aandacht besteed aan het proces.

Zeker met het wijzigingen van de aanbestedingswet per 1 juli 2016 is het een actueel thema, waar iedere beheerder Openbare Verlichting mee in aanraking gaat komen. Een onderwerp om met elkaar over in gesprek te gaan en samen te bepalen wat het algehele beeld is en wat we er vanuit Openbare Verlichting mee zouden moeten en kunnen.

Zoals u gewend bent van IGOV - Kenniscaf s:

- > Inhoudelijke presentaties en discussies
- > Kennisoverdracht gericht op beleid en praktijk
- > Actuele ontwikkelingen
- > Innovaties van nu en de toekomst

Voor aanmeldingen en info: kenniscafe@igov